

A f s c h r i f t .

Wij, Voorzitter van den Raad voor het Rechtsherstel;

Gelezen de op 3 September en 28 November 1946 gedagteekende beroepschriften van E.B.Lehmann te Utrecht, thans gedetineerd te Milligen, gemachtigde Mr.A.J.Moll, houdende respectievelijk een verzoek tot vernietiging van een beslissing van het Nederlandsche Beheersinstituut, hierna te noemen N.B.I., van 19 Augustus 1946 tot verkoop van de Leko Apparatenfabriek te Utrecht, en een verzoek tot vernietiging van den verkoop door het N.B.I. van de fabrieksgebouwen met de machines aan de Naamlooze Vennootschap Van der Heem N.V. te 's-Gravenhage voor een bedrag van f 280.000.-;

Gelezen de conclusies van antwoord op voormelde beroepschriften van de Directie van het N.B.I. van 5 November 1946 en 21 Januari 1947, alsmede de antidotale requesten van de partij Van der Heem N.V., van 21 November 1946 en 8 Januari 1947;

Gelezen het vonnis van de Enkelvoudige Kamer van de Afdeeling Rechtspraak van den Raad voor het Rechtsherstel te Utrecht van 17 Augustus 1946, gewezen tusschen Van der Heem als requestrant en Lehmann als gerequesteerde;

Gezien de verdere in den loop van het geding overgelegde stukken; Gehoord partijen in hun mondelinge toelichting op 28 Februari 1947, voor appellant voorgedragen door zijn gemachtigde, voor Van der Heem N.V. door haar gemachtigde Mr.F.G.Rens, voor het Nederlandsche Beheersinstituut door Mr.J.van den Berg, werkzaam bij dit Instituut en door Mr.F.P.van Ravenswaay te Utrecht;

Gehoord ten slotte de getuigenverklaringen van J.B.A.M. van Gool, rechercheur van de P.R.A. te Utrecht en van A.von Rath, beëdigd taxateur te Eindhoven;

Ten aanzien van de feiten:

Overwegende, dat uit de stukken en uit de mondelinge toelichtingen van partijen, zoodauid uit de afgelegde getuigenverklaringen het volgende is komen vast te staan.

Appellant, genaturaliseerd Nederlander, is na de bevrijding der Noordelijke provinciën gedetineerd op grond van verdenking van collaboratie. Sedertdien bevindt hij zich zijn vermogen, waartoe behoorde de Leko-Apparatenfabriek te Utrecht, overeenkomstig art.10 lid 2 onder beheer van het N.B.I. Het N.B.I. besloot in Maart 1946 over te gaan tot verkoop van de Leko fabriek, na daartoe door zijn accountant Drs.M.Janssen Fz. te zijn geadviseerd op gronden die voor zooveel noodig hieronder nadere beschouwing vinden. Als koper wenschte o.m. in aanmerking te komen Van der Heem N.V. die inmiddels bij de afdeeling Rechtspraak van den Raad voor het Rechtsherstel een rechtsherstelactie aanhangig had gemaakt tegen appellant, op grond van het verraden van haar bedrijfsgeheimen door één harer voormalige employé's aan appellant, bij wien deze employé gedurende de bezettingstijd was in dienst getreden. In deze procedure werd op 17 Augustus 1946 door de Utrechtsche Kamer van de Afdeeling Rechtspraak vonnis gewezen, waarbij, voor zooveel hier van belang, aan Van der Heem N.V. tot 20 October 1946 het uitsluitend recht werd toegekend, de Leko-Apparatenfabriek met alle daartoe behoorende bestanddeelen te koopen, een en ander onder nader aangegeven aanwijzingen.

Het N.B.I. besloot daarop over te gaan tot verkoop van de fabriek aan Van der Heem N.V., van welk besluit op 27 October 1946 aan den raadsman van appellant mededeeling werd gedaan;

*****

Ten aanzien van het recht:

Overwegende, dat Wij bevoegd zijn van de onderhavige vorderingen kennis te nemen, nu deze zijn gericht tegen beslissingen en handelingen van het N.B.I. als bedoeld in artikel 11 lid 1 sub c van het Besluit Vijandelijk Vermogen; dat aan Onze bevoegdheid om kennis te nemen van het beroepsschrift van 28 November 1946 ook niet afdoet de omstandigheid dat het bestreden besluit tot verkoop kan worden gezien als een vol-doening door het N.B.I. aan bovengemeld vonnis van de afdeeling Rechtspraak van den Raad voor het Rechtsherstel dd. 17 Augustus 1946, zijnde immers elke handeling van het N.B.I. als bedoeld in artikel 11 lid 4 van het Besluit Vijandelijk Vermogen zonder beperking voor appel vatbaar.

Overwegende, dat Wij voorts appellants in zijn beide verzoeken ontvankelijk achten, vermits appellants zijn beroepschriften heeft ingediend binnen één maand nadat aan dezen van de dpor hem thans bestreden handelingen en besluiten was kennis gegeven op zoodanige wijze, dat appellants daartegen een behoorlijk gedocumenteerd beroep kon instellen, en Wij ook de overige gronden voor niet-ontvankelijkheid van appellants; zooals deze gronden door partijen zijn aangevoerd, verwerpen;

Overwegende, dat, nu beide beroepschriften zijn gericht tegen besluiten tot verkoop, in verschillende stadia door het N.B.I. ten opzichte van hetzelfde vermogensobject - de Leko Apparatenfabriek - genomen, Wij allereerst hebben na te gaan, of het N.B.I. bij het nemen dier besluiten binnen de grenzen van zijn wettelijke bevoegdheden is gebleven;

Overwegende, dat Wij die vraag in bevestigenden zin beantwoorden, nu art. 11 lid 1 van het Besluit Vijandelijk Vermogen aan het N.B.I. de bevoegdheid geeft tot het vervreemden van vermogensbestanddeelen, die ~~bevoegdheid geeft tot het vervreemden van vermogensbestanddeelen, die~~ overeenkomstig artikel 10 van dat Besluit onder beheer staan; dat mede gelet op art. 11 lid 2, voor zulk een vervreemding niet de toestemming van eenige andere instantie is vereischt indien zij geschiedt in het belang van het beheerde vermogen; dat ten processe voldoende samenlijk is geworden dat slechts dit belang met den voorgenomen verkoop werd beoogd, en dit belang een verkoop alleszins kan motiveren; dat immers het bedrijf niet meer de beschikking had over zoodanige middelen, dat een productieprogramma kon worden uitgevoerd en een rendabele bedrijfsvoering mogelijk was; dat de onderbezetting van het bedrijf dan ook tot resultaat had, dat tijdens het gevoerde beheer voortdurend met verlies moest worden gewerkt; dat dit exploitatieverlies leidde tot verdere intoring van het kapitaal en een voortgaan op dezen weg onverantwoord was; dat de eenige uitweg gevonden kon worden in een verkoop van het bedrijf met al hetgeen daartoe behoorde, gelijk dit ook, op vorenstaande overwegingen, door den accountant H. Janssen Fz. aan het N.B.I. werd geadviseerd;

Overwegende dat, het N.B.I. gebleven zijnde binnen de formeele kring zijner bevoegdheden, thans de grieven van appellants onderzocht moeten worden, voorzover zij zich richten tegen het door het Beheersinstituut, vooral met betrekking tot de keuze van den koper en ten aanzien van den bedongen koop prijs, gevolgde beleid;

Overwegende, dat Wij dienaangaande voorop wenschen te stellen, dat Wij als appelrechter, aangewezen in het Besluit Vijandelijk Vermogen, de vrijheid, welke aan het N.B.I. ter zake van het door dit Instituut te volgen beleid toekomt, moeten respecteeren in dier voege, dat Wij slechts dan tot vernietiging van besluiten en handelingen van het N.B.I. kunnen overgaan, indien daarbij het N.B.I. van zijn bevoegdheden een kennelijk verkeerd gebruik heeft gemaakt;

Overwegende, dat het N.B.I. ten aanzien van de persoon des koopers heeft gesteld, dat het na een nauwgezet onderzoek van een aantal reflectanten, met toestemming van den Minister van Economische Zaken, aan Van der Heem N.V. de voorkeur had gegeven en dat aan dezelfde Van der Heem

N.V. bij vonnis van de afdeling Rechtspraak van den Raad voor het Rechtsherstel het uitsluitend recht tot aankoop van de Leko-Apparaten-fabriek werd verleend; dat Wij op grond van deze, ten processe juist gebleken feiten, de grieven van appellant tegen het als koper optreden van Van der Heem N.V. moeten verwerpen;

Overwegende ten aanzien van den bedongen koopprijs, dat deze bedraagt f 280.000.-, welke som is samengesteld uit een bedrag van f 200.000.- voor de gebouwen met de inventaris, en een bedrag van f 80.000.- voor de machines, welk laatste bedrag is berekend met verdiscontingering van een schadevergoeding, welke Van der Heem N.V. krachtens het voormelde vonnis van de Afdeling Rechtspraak mocht vorderen van appellant;

Overwegende ten aanzien van de waarde welke aan de gebouwen en inventaris is toegekend, dat deze is vastgesteld naar een taxatie van het taxatie- en expertisebureau A. van Reth te Eindhoven, hetwelk tot een eindbedrag kwam van f 293.732.- daarbij echter aantekennend dat veel onnutte luxe in het bedrijf aanwezig was en dat de waarde, naar economisch rendement gemeten, ongeveer een derde lager lag; dat het Ons niet aannemelijk voorkomt dat de taxatie door het bureau A. van Reth - zoals appellant beweert - aanmerkelijk te laag is, nu een ten processe overgelegd taxatierapport van het bureau A. van Osnabrugge en H. Rijkse, makelaars en taxateurs te Utrecht, de waarde der gebouwen bij onderhandschen verkoop stelt op f 180.000.-, zijnde ten naaste bij de zelfde waarde, welke daaraan door het bureau A. van Reth werd toegekend; dat Wij immers geen reden hebben om aan te nemen, dat de inventaristaxatie van het Bureau van Reth onjuist is, nu zijn gebouwen-taxatie met die van een willekeurig ander bureau nagenoeg overeenkomt;

Overwegende, dat het N.B.I. ten aanzien van den prijs der machines heeft betoogd, dat de aanschaffingswaarde daarvan, volgens de balans van den accountant Janssen, heeft bedragen f 80.445.63; dat deze machines evenwel gedurende de besetting in continu-bedrijf hadden gewerkt, zoodat er meer dan normale slijtage was opgetreden en dat bovendien vele machines veranderingen dienden te ondergaan voor het overgaan op vredeproductie;

Overwegende, dat Wij deze beweringen en al hetgeen verder ten aanzien van de waarde der machines door partijen is gesteld, kunnen voorbijgaan nu, blijkens mededeeling van het N.B.I., op deze waarde voor de berekening der koopprijs in mindering is gebracht en schadevordering van Van der Heem op appellant, omtrent de heugroothed waarvan hoegenaamd niets vaststaat; dat Wij weliswaar van oordeel zijn, dat het in een koopprijs verdiscontingeren van een dergelijke onbepaalde vordering een wonderlijke figuur is, doch anderzijds appellant deze koopprijs, zoals zij met die verrekening is komen vast te staan, slechts met vrucht zou kunnen aanvechten door het noodige te stellen omtrent het beloop der verrekenende schadevordering en het daaruit voor de machines volgende verkoopbedrag; dat nu zulks niet is geschied, Wij ons van elk oordeel over het bedrag van f 80.000.-, dat door het N.B.I. voor de machines is berekend, zullen moeten onthouden;

Overwegend voorts met betrekking tot den koopprijs, welke voor gebouwen, inventaris en machines is bedongen, dat Wij Ons rekenschap geven van het opmerkelijke verschil, dat er ten deze bestaat tusschen de taxaties waarop het N.B.I. zich heeft gebaseerd en de conclusies van den heer de Groot, die als bedrijfs-econoom verschillende jaren in de Leko-Apparatenfabriek is werkzaam geweest, doch dit verschil ten deele aannemelijk is gemaakt door hetgeen van de zijde van het N.B.I. daartrent is aangevoerd; dat Wij alsoo op grond van alle gegevens die ten processe in het midden zijn gebracht, tot de overtuiging zijn gekomen, dat de totale koopprijs van f 280.000.-, al moge deze op onder-

.....

deelen eenige twijfel doen rijzen, aan de nauwkeurigheid van vaststelling, toch niet duidelijk zoner afwijkt van de waarde der verkochte vermogensbestanddeelen, dat een ingrijpen Onzerzijds geboden zou zijn;

Overwegende, dat ook overigens het door het N.B.I. ten deze gevolgde beleid Ons geen aanleiding geeft tot een vernietiging der door appellant bestreden handelingen en besluiten, en Onze beslissing dus behoort te luiden als hieronder vermeld:

IN NAAM DER KONINGIN rechtdoende in hooger beroep:

Wijzen de vorderingen van appellant, als vervat in zijn beide beroepschriften, af;

Bekrachtigen de handelingen en beslissingen van het Nederlandsche Beheersinstituut, waartegen beroep;

Veroordeelen appellant in de kosten van het geding, aan de zijde van het Nederlandsche Beheersinstituut tot hiertoe begroot op f 50.- en aan de zijde van Van der Heem N.V. op f 100.-.

Aldus gedaan te 's-Gravenhage, den 25sten Maart 1947.

De Voorzitter van den
RAAD VOOR HET RECHTSHERSTEL

(w.g.) G.S.Gerbrandy.

Raadvoor het Rechtsherstel.
Nieuwskade 94,
Den Haag.

LEKO APPARATENFABRIEK UTRECHT (NEDERLAND)

ELECTRISCHE APPARATEN EN KLEINMOTOREN

TELEGRAM-ADRES: LEKO UTRECHT
TELEFOON: 16565
POSTREKENING 155232
BANKREKENING:
INCASSOBANK-UTRECHT

UW KENMERK

UW BRIEF VAN

ONS KENMERK

UTRECHT, 12 October 1946.
ABSTEDERDIJK 131

ONDERWERP

— Lectori Salutem!

Ondergetekenden, beheerders van de Leko Apparatenfabriek te Utrecht, brengen hiermede het volgende onder Uw aandacht:

Op 19 September 1946 zijn de gebouwen, machines, installaties en inventarissen, alsmede een deel der voorraden, door het Nederlandsch Beheersinstituut te 's-Gravenhage verkocht aan de naamloze vennootschap VAN DER HEEM N.V. DEN HAAG.

Voor zo ver dit mogelijk zal zijn in verband met de grondstoffenpositie, zal Van der Heem N.V. het lopende fabricageprogramma voor haar rekening afwickelen. Vanzelfsprekend zal hierbij rekening worden gehouden met de belangen van hen, die vóór deze overdracht orders plaatsten, welke door ons geaccepteerd zijn.

Het ligt in de bedoeling van Van der Heem N.V. de distributie dezer artikelen in Nederland, in handen te geven van de N.V. Handelmaatschappij R S. Stokvis & Zonen te Rotterdam.

Nadien zullen in de voormalige Leko Apparatenfabriek geen Leko-producten meer worden vervaardigd, aangezien Van der Heem N.V. de outillage zal gebruiken om uitbreiding te geven aan haar eigen productie.

Schulden aan de Leko Apparatenfabriek, welke vóór 14.10.1946 zijn ontstaan, moeten worden voldaan aan den heer J. A. LEKKERKERKER, beheerder van het vermogen van E. B. Lehmann van wiens vermogen de Leko Apparatenfabriek een bestanddeel uitmaakt.

Verplichtingen vóór 14.10.1946 door de Leko Apparatenfabriek aangegaan, zullen eveneens door den heer J. A. Lekkerkerker worden afgewikkeld.

Wij vertrouwen U met deze inlichtingen van dienst geweest te zijn en verbljven,

Hoogachtend,
LEKO APPARATENFABRIEK.
De Beheerders,

RE 10060
NF 1445
I.J. & St. 00633

26 October 1946

Den Weledelgeboren Heer
J. VAN RANDWIJK
Vrieseweg 68,
D o r d r e c h t .

Weledelgeboren Heer,

Op Maandag 4 November a.s. des ochtends te 10.15 uur zullen de Bestuurders van de Leko-apparatenfabriek in opdracht van het Nederlandsch Beheersinstituut te Den Haag, in de ontspanningszaal van de fabriek - gelegen Abstederdijk 131 te Utrecht - de gebouwen en de outillage van het bedrijf officieel overdragen aan de Directie van Van der Heem N.V. te Den Haag.

Gezien het feit, dat deze overdracht economisch en sociaal van zo groot belang voor stad en omgeving wordt geacht, zouden zij het bijzonder op prijs stellen, wanneer U, als President-Commissaris van Van der Heem N.V., bij deze overdracht tegenwoordig zoudt willen zijn.

Na afloop van deze bijeenkomst zal de Directie van Van der Heem N.V. in Esplanada aan enkele genodigden een lunch aanbieden.
Zij stelt het eveneens zeer op prijs, wanneer U ook bij deze lunch, die te ongeveer 14.30 uur zal zijn geëindigd, zoudt willen aanzitten.

Tenslotte zal van 15.00 uur tot 18.00 uur in het N.V. Huis aan de Oudegracht 245 een bijeenkomst voor het personeel worden belegd ter kennismaking met de Directie.
Ook hier bent U hartelijk welkom !

Daar het gewenst is, van te voren te weten op welk aantal deelnemers moet worden gerekend, verzoeken zij U, aan :
"De Bestuurders der Leko-apparatenfabriek, Abstederdijk 131, Utrecht" (telefoon 16565 Hr.Maas) te laten weten, of U aan deze uitnodiging geheel of gedeeltelijk gevolg kunt geven.

De Bestuurders der
LEKO-APPARATENFABRIEK:

J.A.Lekkerkerker

A.Th.Maas

De Directie van
VAN DER HEEM N.V.:

L.W.v.d.Heem

J.v.d.Heem

Wandelcostuum